

نام: پاسخنامه نام خانوادگی: مهدی آفریدن نام پدر:		باسمه تعالی وزارت آموزش و پرورش اداره کل آموزش و پرورش استان خوزستان مدیریت / اداره آموزش و پرورش شهرستان		تاریخ ارزشیابی: ۱۴۰۴/۱/۲۷ ساعت آزمون: ۱۴:۰۰ مدت زمان: ۶۰ دقیقه نام آموزشگاه:	
نام شهرستان / منطقه:		ارزشیابی درس ادبیات فارسی - پیش نوبت - فروردین ماه ۱۴۰۴			
ردیف		سؤالات ارزشیابی هماهنگ استانی پیش نوبت درس ادبیات فارسی پایه نهم - نوبت عصر - فروردین ماه سال ۱۴۰۳-۱۴۰۴ صفحه اول			
دانش آموزان عزیز، در هر جای این مرز و بوم که باشی، چشم امید ایران زمینی و آینده را خواهی ساخت.		بارم			
۱	عبارت هایی که زیر آن ها خط کشیده شده است را به نثر روان امروزی برگردانید. (۲/۵ نمره) ۱- <u>اینک ای خوب! فصل غریبی سر آمد / چون تمام غریبان تو را می شناسند.</u> ۲- <u>منشین با بدان که صحبت بد / گرچه پاکی، تو را پلید کند</u> ۳- <u>جهان، جمله فروغ روی حق دان / حق اندر وی ز پیدایی است، پنهان</u> ۴- <u>دزد را کی زهره آن بود که گرد چادر او گردد؟</u> ۵- <u>بزرگی، خرد و دانش راست نه گوهر را</u>				
۲	واژه نامه : (۱ نمره) معنی واژگان مشخص شده را در کمانک بنویسید. (هر سوال ۲۵/ نمره دارد). ۱- مادران، دل به مهر فرزندان، گرم و <u>تپنده</u> می دارند. (.....) ۲- پس به خدا <u>قائل</u> شده اند. (.....) ۳- از <u>پیامدهای</u> ناگوار آن در امان بمانی. (.....) ۴- چشم باز کن تا عجایب بینی که <u>مدهوش</u> و متحیر شوی. (.....)				
۳	دانش ادبی : (۱/۵ نمره) ۱- آرایه ادبی هر بیت را از داخل کمانک، انتخاب کنی و زیر آن خط بکشی. (هر مورد ۲۵/ نمره) الف) خبرت هست که مرغان سحر می گویند / آخر ای خفته، سر از خواب جهالت بردار؟ (تشخیص - تلمیح) ب) مپیچ از ره راست، بر راه کج / چو در هست، حاجت به دیوار نیست (تشبیه - تضاد) ۲- در بیت زیر، کدام آرایه دیده نمی شود؟ از میان آتش و باروت / می وزید از هر طرف، هر جا / تیرهای وحشی و سرکش / موشک و خمپاره و ترکش الف) تلمیح ب) جناس ج) تشخیص د) مراعات نظیر ۳- قافیه و نوع ردیف را در بیت زیر مشخص کنی. یوسف گم گشته باز آید به کنعان غم مخور / کلبه احزان شود روزی گلستان، غم مخور قافیه: ردیف و نوع آن:				
نام و نام خانوادگی مصحح:		امضا:			
نمره کتبی:		به عدد:		به حروف:	

۴- کدام یک از گزینه ها، پرسش <u>انکاری</u> دارد؟	صفحهٔ دوم	۲۵./
الف) در پيله تا به کی، بر خويشتن تنی؟ / پرسيد کرم را، مرغ از فروتنی ☐		
ب) درختی که امروز نشانی، میوهٔ آن کجا توانی خورد؟ ☐		
دانش زبانی: (۱/۵ نمره)		۴
۱- کدام یک از گروه های اسمی از الگوی (هسته + مضاف الیه + صفت) پیروی می کند؟	۵./	
الف) باغبان پیر و پاک دل ب) درخت اعمال نیک ج) موسم کهنسالی و فرتوتی د) سرگرم کاشتن نهال		
۲- با توجه به عبارت زیر، به سؤالات پاسخ دهید.	۷۵./	
"مادر گرمی گوهری است که در کارگاه آفرینش خدای مهربان همتایی ندارد. از این روست که هر چیز گرانبایه را اگر بخواهند از راه همانندی، بزرگ بشمارند و عزیز بدارند به مام یا مادر مانند می کنند."		
الف: فعل مضارع:		
ج) مرکب:		
۳- در عبارت زیر قید را مشخص کنید.	۲۵./	
روزها می گذشت و هر روز، درخت وجود نصیرالدین پربارتر می شد.		
قید:		
درک مطلب: (۲/۵ نمره)		۵
۱- منظور از <u>خداوندِ دل</u> در مصراع "آفرینش، همه تنبیه <u>خداوندِ دل</u> است" چیست؟	۵./	
۲- در جمله "اسکندر، یکی از کاردانان را از عملی <u>شریف</u> ، غزل کرد و عملی <u>خسیس</u> به وی داد." مفهوم واژه های مشخص شده را بنویسید.	۵./	
۳- در عبارت "اگر یک <u>دوست</u> خفته است، <u>دوست</u> دیگر بیدار است"، دو واژه "دوست" به چه اشاره دارند؟	۵./	
الف) رابعه، رابعه ب) رابعه، خداوند ج) خداوند، رابعه د) خداوند، خداوند		
۴- منظور شاعر در بیت "همه کار ایام، درس است و پند / دریغا که <u>شاگرد</u> هشیار نیست"، شاگرد، چه کسی است؟	۵./	
۵- در عبارت " <u>کیسه های خاکی و خونی</u> / خط مرزی را جدا می کرد"، "کیسه های خاکی و خونی" به چه مفهومی اشاره دارد؟	۵./	
تاریخ ادبیات: (۱ نمره)		۶
۱- محمدبن منور، کتاب را در شرح حال شیخ ابوسعید ابی الخیر نوشته است.	۵./	
الف) هفت اورنگ ب) قابوس نامه ج) اسرار التوحید د) اخلاق ناصری		
۲- مجد خوافی این کتاب را به پیروی از گلستان سعدی نوشته است، اسم کتاب را بنویسید.	۵./	
	۱۰	

پاسخنامه

معنی شعر و نثر

- ۱- اکنون ای امام خوب (امام رضا(ع))، دوران غریبی و تنهایی شما به پایان رسیده است.
- ۲- زیرا که هر چند تو پاک و آراسته باشی، همنشینی با افراد بد؛ تو را ناپاک و آلوده می کند.
- ۳- همه جهان را نوری از روشنایی خداوند در نظر بگیر.
- ۴- دزد جرئت ندارد که به چادر او نزدیک شود و به او آسیبی برساند.
- ۵- بزرگی انسان به عقل و دانش او است نه اصل و نسب او

واژه نامه

- ۱- بی قرار- لرزان و جنبان
- ۲- معتقد
- ۳- نتیجه، سرانجام
- ۴- سرگشته، سرگردان

دانش ادبی

- ۱- الف) تشخیص: مرغان سحر می گویند
ب) تضاد: راست و کج، در و دیوار
 - ۲- گزینه الف ؛ جناس: سرکش و ترکش ؛ تشخیص: تیرهای وحشی سرکش ؛ مراعات نظیر: آتش، باروت، تیر، موشک، خمپاره، ترکش
 - ۳- قافیه: کنعان - گلستان
ردیف: غم مخور و غم مخور: از نوع فعل
 - ۴- گزینه ب: آیا درختی که تو امروز کاشت می کنی؛ میوه آن را می توانی بخوری؟ خیر
- سؤال مثبت: پاسخ منفی: ← استفهام انکاری

دانش زبانی

- ۱- گزینه ب: درختِ اعمال نیک درخت: هسته اعمال: وابستهٔ پسین (از نوع مضاف الیه) نیک: وابستهٔ پسین (صفت بیانی)
- ۲- الف) فعل مضارع التزامی: بخواهند، بشمارند، بدارند ب) مشتق: گوهری = گوهر + ی، کارگاه = کار + گاه ، آفرینش = آفرین + ش ، همتایی = همتا + یی ، همانندی = همانند + ی ج) مرکب: گرانبایه : گران + مایه
- ۳- قید: هر روز

درک مطلب

- ۱- انسان های عارف و خردمند
- ۲- شریف: با ارزش، ارزشمند خسیس: پست، بی ارزش
- ۳- گزینه ب ۴- انسان
- ۵- سنگرهای رزمندگان که از کیسه های خاکی ساخته می شدند.

تاریخ ادبیات

- ۱- گزینه ج ۲- روضهٔ خلد